Raadsvoorstel

Aan: De gemeenteraden in de Kop van Noord-Holland

Onderwerp: Raadsvoorstel Regionale Strategie en Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie

Datum: 6 oktober 2026

Voorstel van: Regionale werkgroep Klimaatadaptatie

Openbaar: Ja

[X] Beeldvorming [X] Oordeelsvorming [X] Besluitvorming

Samenvatting
Klimaatadaptatie is het aanpassen van de leefomgeving en van gedrag op het veranderende klimaat. De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds duidelijker merkbaar en de daarmee gepaarde risico's overschrijden gemeentegrenzen. Daarom werken de Kopgemeenten samen met het waterschap, PWN en andere partijen om beter voorbereid te zijn op het toekomstige en veranderende klimaat. De Kop van Noord-Holland werkt toe naar het doel 'waterrobuust en klimaatbestendig in 2050'. Dit doel komt overeen met het doel van het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. Deze regionale strategie geeft daar richting en invulling aan.

Voorgesteld besluit

1. De Regionale Strategie Klimaatadaptatie Kop van Noord-Holland vast te stellen.
2. De jaarlijkse kosten van de uitvoeringsagenda voor de periode 2028-2031 ten laste te brengen van de vier deelnemende Kopgemeenten.
3. De jaarlijkse kosten over de gemeenten te verdelen op basis van het inwoneraantal, overeenkomstig de verdeelsleutel zoals opgenomen in de financiële paragraaf.

Argumenten

1.1 De Regionale Strategie Klimaatadaptatie en de acties die daaruit voortkomen dragen bij aan het behalen van regionale opgaven.

Deze strategie gaat over een leefbare fysieke leefomgeving en over sociale kwetsbaarheid en weerbaarheid met het oog op klimaatverandering. Daarmee draagt het bij aan doelen vanuit:

- het Nationaal Programma Vitale Regio's (Elke Regio Telt) (veiligheid, gezondheid, brede regionale vitaliteit en toekomstbestendigheid);

- de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 (leefbaarheid, gezondheid, preventie, participatie en samenwerking);
- de agenda Samen op Kop 2026-2029, waarvan klimaatadaptatie integraal onderdeel is (verbinding met woningbouw en een gelijk speelveld (normen en regelgeving), economie, landbouw en een aantrekkelijke woonomgeving).

1.2 Om de lange termijndoelstellingen te halen is nu actie nodig.

Al op de korte termijn is en blijft actie nodig. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de clusterbuien van juni 2021, de extreem natte winter van 2024, de droge jaren 2018 en 2022 en het feit dat de zomer van 2026 de warmste gemeten zomer ooit is met een droogte die het neerslagtekort van 1976 heeft overtroffen.

Om resultaten op de lange termijn te behalen is het nodig dat acties blijven doorgaan en de ingezette richting (met de vorige/huidige Regionale Strategie Klimaatadaptatie) wordt voortgezet. Dit voorkomt bovendien dat maatschappelijke kosten te veel vooruit worden geschoven of te laat wordt ingegrepen. Ook behouden we zo de voortgang die is ingezet. Ook onderwerpen als bewustwording en weerbaarheid vragen constante aandacht.

1.3 We dragen samen met maatschappelijk partners bij aan de weerbaarheid van de samenleving in de Kop van Noord-Holland.

Onderdeel van deze Regionale Strategie is om maatschappelijke partijen, zoals woningcorporaties, onderwijs- en zorginstellingen en de netbeheerder, op een regionale schaal actief te betrekken bij of te stimuleren tot het nemen van klimaatadaptieve maatregelen. Samenwerking met deze partijen op regionale schaal is een randvoorwaarde voor een klimaatbestendige leefomgeving en een weerbare samenleving.

1.4 Op bovenregionaal niveau is afgesproken dat er regionaal klimaatadaptatiebeleid wordt gemaakt.

In de Samenwerkingsovereenkomst Klimaatadaptatie Noorderkwartier is overeengekomen dat het Noorderkwartier (Noord-Holland boven het Noordzeekanaalgebied) is ingedeeld in deelregio's, waaronder de Kop van Noord-Holland. Afgesproken is dat elke deelregio een regionale klimaatadaptatiestrategie ontwikkelt volgens de systematiek van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

2.1 De kosten voor klimaatadaptatie voor 2028-2031 zijn niet verwerkt in de begroting voor de regio.

De begroting van de samenwerkingsagenda Samen op Kop 2026-2029 biedt op dit moment geen ruimte voor de voorgestelde jaarlijkse kosten voor de uitvoering van deze Regionale Strategie.

3.1 Het is gebruikelijk om kosten voor regionaal beleid te verdelen op basis van inwoneraantal.

Dit argument behoeft geen toelichting.

Kanttekeningen en alternatieven

1.1 Een regionale aanpak vraagt gemeentelijke capaciteit.

De regionale strategie vraagt capaciteit en middelen vanuit de gemeentelijke organisaties. Dit kan ten koste gaan van de beschikbare inzet voor andere lokale projecten en prioriteiten. Daar staat tegenover dat regionale samenwerking juist ook een bijdrage levert aan lokale opgaven.

1.2 Als alternatief voor de Regionale Strategie kan gekozen worden om niet regionaal samen te werken op het gebied van klimaatadaptatie.

Een alternatief voor regionale beleidsvorming is het voortzetten van de huidige gemeentelijke inzet op lokaal klimaatadaptatiebeleid. Daarmee kunnen gemeenten lokaal blijven inspelen op eigen behoeften en prioriteiten. De regionale aanpak is echter gekozen omdat veel klimaatvraagstukken gemeentegrenzen overschrijden en gezamenlijke afstemming kan bijdragen aan een effectievere uitvoering, kennisuitwisseling en een grotere bestuurlijke slagkracht. Hierdoor wordt lokaal maatwerk gecombineerd met de voordelen van regionale samenwerking.

Financiële aspecten

De kosten voor de uitvoering in 2027 kunnen worden gedekt uit de beschikbare middelen voor klimaatadaptatie binnen de regionale agenda Samen op Kop 2026-2029. Hierdoor leidt de uitvoering in 2027 niet tot een aanvullende financiële bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Vanaf 2028 komen de jaarlijkse kosten van de uitvoeringsagenda voor rekening van de vier deelnemende Kopgemeenten. Voorgesteld wordt deze kosten over de gemeenten te verdelen naar rato van het inwoneraantal, op basis van de peildatum 1 januari 2026. De hoogte van de bijdrage verschilt daardoor per gemeente:

	2027*	2028	2029	2030	2031
Texel	€ 7.882	€ 7.061	€ 7.471	€ 7.061	€ 7.061
Den Helder	€ 32.005	€ 28.671	€ 30.338	€ 28.671	€ 28.671
Hollands Kroon	€ 28.569	€ 25.593	€ 27.081	€ 25.593	€ 25.593
Schagen	€ 27.544	€ 24.675	€ 26.110	€ 24.675	€ 24.675
	€ 96.000	**€ 86.000**	**€ 91.000**	**€ 86.000**	**€ 86.000**

* kosten 2027 gedekt in de regionale begroting Samen op Kop

De gemeente Texel dekt deze kosten binnen de huidige begroting.

Activiteiten van de uitvoeringsagenda waar "eigen inzet" staat genoemd worden uitgevoerd binnen de huidige capaciteit van de organisaties.

Vervolg en communicatie
Wanneer we de acties zoals beschreven in de uitvoeringsagenda gaan uitvoeren wordt dit in aparte projectgroepen, samen met eventuele externe betrokken partijen, opgepakt.

Na vaststelling van de regionale strategie worden de regionale partners hierover geïnformeerd. De strategie vormt het kader voor de verdere regionale en lokale aanpak van klimaatadaptatie. De concrete uitwerking vindt plaats via de uitvoeringsagenda en wordt waar nodig opgepakt met betrokken partijen. Per onderwerp wordt bepaald welke communicatie en participatie passend zijn.

De voortgang van de uitvoeringsagenda wordt jaarlijks gemonitord en geëvalueerd. De resultaten worden jaarlijks gedeeld met de raad.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. De Regionale Strategie Klimaatadaptatie, Regio Kop van Noord-Holland, 2e DPRA Cyclus 2026-2031

Bijlagen, geen onderdeel van het besluit

2. De Regionale Uitvoeringsagenda Kop van Noord-Holland, 2e DPRA Cyclus 2026-2031
3. Actualisatie Klimaatstresstest Kop van Noord-Holland 2e DPRA-cyclus regio Kop van Noord-Holland